

1. ELS PODERS DE L'ESTAT

L'article 1.2 de la Constitució espanyola de 1978 diu: "La sobirania nacional resideix en el poble espanyol, del qual emanen els poders de l'Estat".

Com és sabut, el nostre sistema constitucional es basa en la divisió dels diferents poders de l'Estat (legislatiu, executiu i judicial), de manera que cadascun dugui a terme les funcions que li son pròpies, i encara que l'anàlisi de les diferències entre ells sigui una qüestió que s'estudia en l'àmbit del dret polític o constitucional, sí que cal fer-ne un esment per tal de perfilar d'una manera més clara aquell dels tres poders que ens interessa, és a dir, el poder judicial.

Així, diem que el *poder legislatiu* que resideix en les Corts Generals (Congrés dels Diputats i Senat) té per funció la creació de normes jurídiques positives, de mandats jurídics ordinàriament de caràcter general; al *poder executiu* o Administració correspon l'obligació de proveir el benestar comú de múltiples formes i mitjançant l'exercici de la funció executiva i la potestat reglamentària d'acord amb la Constitució i les lleis, i, finalment, al *poder judicial* correspon l'exercici de la funció jurisdiccional de tutelar i realitzar el dret objectiu jutjant i fent executar allò jutjat. Ens interessa especialment l'anàlisi d'aquest últim i no tant des de l'aspecte competencial (que pel que fa als jutjats de pau s'analitza al capítol 6), sinó més aviat des de l'aspecte de la manera com s'organitza aquest poder.

2. LA FUNCIÓ JURISDICCIONAL

Què és la jurisdicció?

La paraula jurisdicció prové dels termes *iuris* i *dictio*, que és l'equivalent amb llenguatge menys tècnic d'impartir justícia o administrar justícia (dir allò jurídic), és a dir, projectar sobre situacions concretes i amb l'única finalitat de realitzar el dret una voluntat perpètua i constant de donar a cadascú el que és seu, la qual cosa requereix determinar (dir) allò que correspon (allò jurídic) a cadascú.

Ofici i funcionari

Està clar que la funció jurisdiccional que correspon al poder judicial es porta a terme per mitjà d'òrgans públics que no són persones jurídiques sinó més aviat una *forma mentis*, és a dir, una construcció jurídica que explica la fusió de dos elements: ofici i funcionari, entenent per *ofici* el conjunt de feines concretes que correspon realitzar a l'òrgan dins de l'àmbit general de la seva funció i per *funcionari* la persona que constitueix el substrat físic necessari per a l'activitat de l'òrgan.

Classes d'òrgans jurisdiccionals

Aquest òrgans es poden classificar de la manera següent:

a) *Unipersonals* i *pluripersonals* o *col·legiats* segons siguin un o diversos els jutges que componen l'òrgan jutjador, i així diem que els jutjats de primera instància i instrucció són jutjats unipersonals perquè estan servits per un sol jutge o magistrat. Per contra, les sales úniques o les diferents seccions de les audiències i tribunals superiors de justícia són òrgans pluripersonals constituïts per més d'un magistrat (en tot cas, en nombre senar).

b) Integrats per *jutges juristes* o per *jutges no juristes*, segons el jutge hagi de tenir títol acadèmic superior en ciències jurídiques o no. Avui tots són juristes tret dels jutges dels jutjats de pau. També cal esmentar el tribunal del *jurat popular*, que ha reintroduït novament en la nostra legislació la Llei orgànica, 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat, que es pot considerar com una modalitat d'òrgan judicial de jutges no juristes, ja que els membres del tribunal del jurat en aquest cas estan extrets aleatòriament del cens electoral d'entre aquelles persones que compleixen els requisits legals i no estan afectades per causa d'incapacitat, inhabilitació o excusa legal, si bé el tribunal s'integra amb un magistrat professional president.

3. L'ORGANITZACIÓ JURISDICCIONAL ESPANYOLA

Jurisdicció ordinària i jurisdiccions especials

Per organització judicial o jurisdiccional s'ha d'entendre el conjunt d'òrgans que a compleixen la funció jurisdiccional. Tots els òrgans jurisdiccionals espanyols s'enquadren bé dins de la jurisdicció ordinària bé dins de les jurisdiccions especials.

La *jurisdicció ordinària* està constituïda pel conjunt de jutjats i tribunals als quals correspon el coneixement i la resolució general de procediments relatius a la generalitat de persones i de matèries.

La *jurisdicció especial* és aquell conjunt de jutjats i tribunals que tenen per funció el coneixement i la resolució de processos relatius a matèries i persones específiques (personal militar o militaritzat). L'única jurisdicció especial existent actualment a Espanya es la jurisdicció militar. Això no obstant, no hem d'oblidar alguns complexos orgànics susceptibles de poder conceptuar-se com a jurisdiccions especials malgrat la singularitat de les seves atribucions, que en tot cas no enllacen mai amb la jurisdicció ordinària i que en són completament independents, com és el cas dels tribunals arbitral de censos a les quatre províncies catalanes o el Tribunal Arbitral d'Assegurances, el Tribunal de Comptes o el Tribunal de les Aigües de València, als quals s'hauria d'afegir, en un pla completament diferent i autònom, el Tribunal Constitucional.

Especialitat de la jurisdicció ordinària

Dins de la *jurisdicció ordinària* i per la mateixa evolució de les necessitats socials i els criteris de divisió del treball, aquesta jurisdicció s'ha dividit en quatre especialitats o branques, que són: la *jurisdicció ordinària strictu sensu*, constituïda per l'ordre jurisdiccional civil i l'ordre jurisdiccional penal, i les *especialitats de la jurisdicció ordinària*, on s'enquadraria l'ordre jurisdiccional social i l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu.

Els jutjats i tribunals per jurisdiccions

Si classifiquem els òrgans judicials espanyols tenint en compte la jurisdicció a què pertanyen resultaria que:

a) A l'*ordre civil* pertanyen els jutjats de pau, els jutjats de primera instància o de primera instància i instrucció, els jutjats de família, la sala única de les audiències provincials que només en tenen una o les sales civils de les audiències provincials amb diverses sales o seccions, la sala civil dels tribunals superiors de justícia i la Sala Primera del Tribunal Suprem.

b) A l'*ordre penal* pertanyen els jutjats de pau, els jutjats d'instrucció o de primera instància i instrucció, els jutjats de menors, els jutjats de vigilància

penitenciària, els jutjats penals, els jutjats centrals d'instrucció de l'Audiència Nacional, el Jutjat Central de Menors que ha estat introduït per la LO 7/2000, de 22 de desembre, de modificació de la LO 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors amb relació als delictes de terrorisme, el Jutjat Central Penal de l'Audiència Nacional, les audiències provincials de sala única o les sales o seccions penals si són diverses, les sales penals dels diferents tribunals superiors de justícia, les sales penals de l'Audiència Nacional, la Sala Segona del Tribunal Suprem i, excepcionalment, el Tribunal Suprem en ple.

Cal fer notar, doncs, el caràcter mixt que tenen tant els jutjats de pau com els de primera instància i instrucció, que pertanyen a la vegada a l'ordre jurisdiccional civil i al penal.

c) A l'*ordre jurisdiccional contenciós administratiu* pertanyen els recentment creats jutjats unipersonals contenciosos administratius, les sales contencioses administratives dels tribunals superiors de justícia, les sales contencioses administratives de l'Audiència Nacional i la Sala Tercera del Tribunal Suprem.

d) A l'*ordre jurisdiccional social* pertanyen els jutjats socials, les sales socials dels tribunals superiors de justícia i la Sala Quarta del Tribunal Suprem.

Els òrgans judicials espanyols

D'acord amb el que estableix l'article 30 de la Llei orgànica del poder judicial (LOPJ), l'Estat s'organitza territorialment, als efectes jurisdiccionals, en municipis, partits judicials, províncies i comunitats autònomes.

Farem una petita anàlisi dels diversos tipus d'òrgans judicials espanyols amb especial referència a la seva jurisdicció territorial, és a dir, al seu àmbit de competència territorial i al seu caràcter unipersonal o col·legiat. De menor a major jerarquia, aquests òrgans són els següents:

Òrgans unipersonals

Jutjats de pau

Són òrgans judicials unipersonals amb jurisdicció en el terme municipal corresponent. Hi ha jutjats de pau a tots els municipis on no hi ha jutjat de primera instància i instrucció.

Es poden definir com a òrgans servits per jutges no juristes (llecs) que exerceixen funcions jurisdiccionals civils i penals en els casos que els atribueix la llei i que es recullen a bastament en els capítols següents.

Jutjats de primera instància i instrucció

Són, així mateix, òrgans unipersonals amb jurisdicció en una demarcació

territorial que rep el nom de partit judicial i, a cada partit, hi pot haver un jutjat o més d'aquesta classe. Tenen la seu a la capital del partit judicial del qual prenen el nom, i les seves competències són civils i penals.

En aquelles ciutats on el volum de treball és molt elevat, el Consell General del Poder Judicial pot acordar la separació de la jurisdicció d'aquests òrgans d'una banda en jutjats de primera instància, amb jurisdicció exclusivament civil, i de l'altra en jutjats d'instrucció, amb jurisdicció exclusivament penal. Fins i tot, en certes ciutats grans alguns dels jutjats de primera instància estan especialitzats en assumptes concrets, i així hi ha jutjats de família, jutjats d'internaments i incapacitacions, jutjats de procediments hipotecaris, etc. Properament i com a conseqüència de l'aplicació del pla de xoc de la Justícia es crearan jutjats mercantils especialitzats en aquesta matèria.

Jutjats penals

Aquests jutjats són una novetat molt important dins l'organització judicial espanyola. Es van crear arran de la sentència del Tribunal Constitucional de 12 de juliol de 1988, que declarava inconstitucional que un mateix jutge instruís una causa i la jutgés (com passava amb la majoria de delictes menys greus i lleus amb la legislació anterior, quan el mateix jutge d'instrucció feia la instrucció del procediment i dictava la sentència). Van entrar en funcionament el 28 de desembre de 1989. Es tracta d'òrgans unipersonals amb jurisdicció exclusivament penal sobre un o diversos partits judicials de la mateixa província. Prenen el nom de la població on estan ubicats. En tot cas, sempre n'hi ha almenys un a la capital de cada província, encara que algunes ciutats que no són capital també en tenen (p. ex. Santiago de Compostel·la, Xixon, Eivissa, Vigo, etc.).

Jutjats socials

Van ser creats per la LOPJ en substitució de les antigues magistratures de treball. La seva jurisdicció és exclusivament de l'ordre social sobre un o diversos partits judicials de la mateixa província. Prenen el nom de la població on estan ubicats. En tot cas, sempre n'hi ha almenys un a la capital de cada província, encara que algunes ciutats que no són capital també en tenen (p. ex. Santiago de Compostel·la, Xixon, Eivissa, Vigo, Cartagena, Èibar, Manresa, Mieres, Avilès, Elx, etc.).

Jutjats de vigilància penitenciària

Van ser creats per la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i de planta judicial. Són òrgans unipersonals integrats en l'àmbit jurisdiccional penal que poden establir-se en nombre d'un o més per província i que estenen la seva jurisdicció a dues o més províncies dins d'una mateixa comunitat autònoma. També pot ser que no arribin a comprendre una província, ja que això depèn dels centres penitenciaris existents a cada lloc i de quina classe siguin. Així, per exemple, a Catalunya n'hi ha tres, dos a Barcelona i un a Lleida amb jurisdicció a Lleida i Tarragona.

Jutjats de menors

Van ser creats per la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i de planta judicial. Són òrgans unipersonals que s'integren en l'àmbit jurisdiccional penal i poden establir-se en nombre d'un o més per província. Han substituït els antics tribunals tutelars de menors. Actualment només conserven les facultats correctores sobre menors, atès que, en el cas de Catalunya, les facultats de protecció han estat transferides a la Generalitat. Pel que fa a aquests jutjats, també cal destacar, com a característica única dins dels jutjats que integren l'àmbit de la jurisdicció penal, que la instrucció no correspon al jutge sinó al Ministeri Fiscal.

Jutjats contenciosos administratius

Van entrar en funcionament el 15 de desembre de 1998. Són òrgans unipersonals integrats en l'àmbit jurisdiccional contenciós administratiu. La seva seu és la capital de província, on estenen la seva jurisdicció, tot i que la llei preveu la possibilitat que n'hi hagi més d'un en algunes capitals i, fins i tot, que excepcionalment n'hi hagin alguns que estenguin la seva jurisdicció a més d'una província d'una mateixa comunitat autònoma. Aquests jutjats representen una primera instància dins l'àmbit jurisdiccional contenciós administratiu, que actualment radica a les sales contencioses administratives dels tribunals superiors de justícia de les comunitats autònomes.

Òrgans pluripersonals o col·legiats

Audiències provincials

Són òrgans jurisdiccional pluripersonals, també anomenats col·legiats, amb seu a la capital de província de la qual prenen el nom i on estenen la seva jurisdicció. Si bé inicialment la seva competència era solament dins l'àmbit jurisdiccional penal, amb la Llei de 20 de juny de 1968 també tenen jurisdicció en matèria civil. Poden estar constituïdes per una sala única o per més d'una i dividir-se en seccions. Quan tenen dues seccions o més, fins i tot es poden especialitzar les unes en assumptes civils i les altres en assumptes penals, i a llocs molt grans com Barcelona o Madrid hi ha especialitats dins de les seccions civils (com ara arrendaments).

Tribunals superiors de justícia

Són, així mateix, òrgans jurisdiccional col·legiats, que en aquest cas culminen l'organització judicial a l'àmbit de la comunitat autònoma de la qual prenen el nom i sobre la qual estenen la seva jurisdicció. Tenen competències en matèria civil, penal, social i contenciosa administrativa i estan organitzats en tres sales: la sala civil i penal, la sala social i la sala contenciosa administrativa. Cada una d'aquestes sales pot ser única o, quan les circumstàncies de volum de treball així ho aconsellin, hi pot haver a cada sala dues seccions o més. També, excepcionalment, poden crear-se sales contencioses administratives i socials

amb jurisdicció limitada a una o diverses províncies d'una mateixa comunitat autònoma, i així passa per exemple a Andalusia, on les sales contencioses administratives i socials amb seu a Sevilla estenen la seva jurisdicció a Cadis, Còrdova, Huelva i Sevilla; les que tenen la seu a Granada estenen la seva jurisdicció a Granada, Almeria i Jaén, i les de Màlaga només a Màlaga; o a Castella-Lleó, on les sales de Valladolid estenen la seva jurisdicció a Lleó, Palència, Salamanca, Valladolid i Zamora, mentre que les que tenen la seva seu a Burgos estenen la seva jurisdicció a les províncies d'Àvila, Burgos, Segòvia i Sòria; un cas semblant passa a les Canàries.

Audiència Nacional

Una menció especial mereix l'Audiència Nacional, que integren els jutjats centrals d'instrucció, el Jutjat Central de Menors que ha estat introduït per la LO 7/2000, de 22 de desembre, de modificació de la LO 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors amb relació als delictes de terrorisme, el Jutjat Central Penal, les sales penals i les contencioses administratives. Les analitzarem separatament:

a) Jutjats centrals d'instrucció

Són òrgans unipersonals amb jurisdicció exclusivament penal i de caràcter instructor amb seu a Madrid i amb competència a tot el territori nacional, encara que per raons de la seva feina es poden desplaçar a qualsevol punt del territori de l'Estat. Actualment són sis, i la diferència amb la resta de jutjats d'instrucció d'arreu de l'Estat radica en les seves competències especials referents només a certs delictes legalment taxats i que, a més, s'han produït en l'àmbit territorial de més d'una comunitat autònoma, així com en altres competències que els atribueix de manera exclusiva la llei, com poden ser els expedients d'extradició passiva.

b) Jutjat Central de Menors

És un òrgan unipersonal amb jurisdicció exclusivament penal que només coneix de l'enjudiciament de les causes que especialment li atribueix la legislació reguladora de la responsabilitat penal del menor (fonamentalment delictes de terrorisme comesos per menors d'edat penal), amb seu a Madrid i jurisdicció a tot el territori nacional. Només n'hi ha un i va ser creat per la LO 7/2000, de 22 de desembre, de modificació de la LO 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors amb relació als delictes de terrorisme. La seva principal finalitat es enjudiciar els delictes de terrorisme majoritàriament de baixa intensitat o *kaleborroka*, quan els seus autors són menors d'edat penal (menys de 18 anys).

c) Jutjat Central Penal

Actualment només n'hi ha un a l'Audiència Nacional, tot i que la llei preveu la possibilitat que en pugui haver diversos. Es tracta d'un òrgan jurisdiccional unipersonal amb jurisdicció exclusivament penal. Té la seu a Madrid i el seu àmbit territorial comprèn tot l'Estat. La seva competència es així mateix

especial i es relaciona amb la que tenen els jutjats centrals d'instrucció, de tal manera que és la transposició als jutjats penals del que aquests són per als jutjats d'instrucció, és a dir, només jutgen assumptes que els atribueix la llei i que han estat instruïts per qualsevol dels jutjats centrals d'instrucció.

d) Sales de justícia de l'Audiència Nacional

Són tres: la Sala Penal, la Sala Contenciosa Administrativa i la Sala Social. Aquestes sales són òrgans col·legiats amb seu a Madrid i jurisdicció a tot el territori de l'Estat. Cada una d'aquestes sales de justícia a la vegada està dividida en seccions, de manera que hi ha tres seccions penals, vuit contencioses administratives i una social. També es preveu la possibilitat que les sales de justícia de l'Audiència Nacional actuïn en ple o en sales especials (per ex. en incidents de recusació).

e) El Tribunal Suprem

Al Tribunal Suprem li correspon la més alta jerarquia dins de l'organització jurisdiccional espanyola en tots els ordres jurisdiccionals i amb l'única excepció de les garanties constitucionals, que corresponen al Tribunal Constitucional. Pot actuar en ple, en sales de justícia i en algunes sales especials.

f) Sales de justícia del Tribunal Suprem

Les sales de justícia del Tribunal Suprem són cinc: la Sala Primera Civil, la Sala Segona Penal, la Sala Tercera Contenciosa Administrativa, la Sala Quarta Social i la Sala Cinquena Militar. Aquesta última ha substituït l'antic Consell Suprem de Justícia Militar.

Cadascuna d'aquestes sales està integrada per un president de sala i un nombre desigual de magistrats amb categoria de magistrats del Tribunal Suprem; la més nombrosa és la Sala Contenciosa Administrativa, amb 32 magistrats.

El president del Tribunal Suprem és a la vegada president del Consell General del Poder Judicial.

g) El Ple del Tribunal Suprem

A més d'actuar en sales de justícia, que és el més habitual, el Tribunal Suprem també pot actuar en Ple en aquells casos en què la llei ho preveu especialment. Si bé abans aquesta actuació havia tingut certa importància, avui ha quedat reduïda pràcticament a la solemne obertura anual de l'any judicial i a la presa de possessió del president del Tribunal Suprem i del fiscal general de l'Estat. Quan actua en Ple, la Sala la constitueixen tots els membres del Tribunal Suprem.

h) Les sales especials del Tribunal Suprem

La Sala Especial la formen el president del Tribunal Suprem, els presidents de

les sales i el magistrat més antic i més nou de cadascuna d'elles. Les seves competències estan taxades a la llei i són, per exemple, conèixer dels incidents de recusació del president del Tribunal Suprem, dels presidents de sala o de més de dos magistrats d'una sala; conèixer de les pretensions de declaració d'error judicial quan aquest s'hagi produït en una sala del Tribunal Suprem; conèixer de les demandes de responsabilitat civil contra presidents de sala o contra tots o la majoria de magistrats d'una mateixa sala o de la instrucció i enjudiciament de les causes contra aquests.

4. EL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

El Tribunal Constitucional s'ha d'esmentar a part, perquè si bé hem dit que no és un òrgan que pertanyi a la jurisdicció ordinària ni que es dediqui a l'exercici de la funció jurisdiccional, en certes ocasions es comporta com a tal pel fet que és una instància de fiscalització de l'activitat jurisdiccional en relació amb les garanties constitucionals. És, doncs, l'interpret suprem de la Constitució i completament independent de la resta d'òrgans que integren l'organització jurisdiccional espanyola.

El componen dotze magistrats, quatre dels quals a proposta del Congrés dels Diputats per majoria de 3/5 parts dels seus membres, quatre a proposta del Senat i també per majoria de 3/5 parts dels seus membres, dos a proposta del Govern de la nació i dos a proposta del Consell General del Poder Judicial, també per la majoria de 3/5 parts dels seus membres. Són designats per un mandat de 9 anys i se'n renova una tercera part cada tres anys.

El Tribunal Constitucional pot funcionar en Ple, en sales o en seccions. El Ple el constitueixen els seus dotze membres i les dues sales, sis membres. La Sala Primera la presideix el president del Tribunal Constitucional i la Sala Segona, el vicepresident. També poden actuar en seccions, integrades en aquest cas per tres membres, és a dir, un president i dos magistrats.

5. ORGANITZACIÓ GOVERNATIVA

Paral·lelament a l'organització judicial espanyola hi ha una organització governativa que ja no té cap competència jurisdiccional i la funció de la qual és el govern del poder judicial i, per tant, del jutjats i tribunals que el componen.

Dins d'aquesta organització governativa podem incloure el Consell General del Poder Judicial com a òrgan suprem de govern del Poder Judicial, d'una banda, i de l'altra, com a òrgans interns dels jutjats i tribunals, les sales de govern del Tribunal Suprem, l'Audiència Nacional i els tribunals superiors de justícia constituïdes en el seu cas en Ple o en Comissió, així com als presidents dels tribunals superiors de justícia, els presidents de les audiències provincials, els jutges degans, les juntes de jutges i magistrats. Els analitzarem de forma separada.

5.1 Sales de govern

Hi ha sales de govern al Tribunal Suprem, a l'Audiència Nacional i als tribunals superiors de justícia. Les sales de govern desenvolupen funcions de govern dels seus respectius tribunals, i tenen competència per aprovar les normes de repartiment d'assumptes entre les diferents seccions de cada sala, de les audiències provincials o de jutjats del mateix ordre jurisdiccional amb seu a la comunitat autònoma respectiva (en el cas dels TSJ); per exercir facultats disciplinàries sobre els magistrats i jutges en els termes que estableix la llei; per proposar al president la realització de les visites d'inspecció i informació que es considerin procedents; per rebre el jurament o la promesa als magistrats que integren els respectius tribunals i donar-los possessió del càrrec, i, en el cas de les sales dels TSJ, la d'advocats, procuradors i graduats socials, així com per expedir els nomenaments dels jutges de pau d'acord amb el que disposa el Reglament corresponent; per seleccionar i nomenar els jutges de provisió temporal, així com els secretaris de provisió temporal, etc.

En el cas del Tribunal Suprem i l'Audiència Nacional, les constitueixen el president del Tribunal, que les presideix, els presidents de les sales existents i un nombre de membres igual al d'aquests, triats d'acord amb el que estableix la LOPJ i la normativa de desenvolupament.

En el cas de les sales de govern dels tribunals superiors de justícia, les constitueixen el president d'aquests, que les presideix, els presidents de les sales existents, els presidents de les audiències provincials de la comunitat autònoma respectiva i un nombre igual de magistrats o jutges triats per tots els membres de la carrera judicial destinats en el seu territori i d'acord amb el que estableixen la LOPJ i el Reglament 4/1995. Almenys un d'ells ha de tenir la categoria de jutge i en aquells territoris on hi hagi jutges degans alliberats del treball que els correspondria realitzar en l'ordre jurisdiccional respectiu (per ex. degans de Barcelona, Madrid, Saragossa, Bilbao, València, etc.), aquests també formen part de la Sala de Govern del seu respectiu TSJ. Poden funcionar en Ple o en Comissió.

5.2 Els presidents dels tribunals

Els presidents del Tribunal Suprem, l'Audiència Nacional i els tribunals superiors de justícia tenen entre altres funcions la de convocar, presidir i dirigir les deliberacions de la Sala de Govern; fixar l'ordre del dia; autoritzar amb la seva firma els acords de la Sala de Govern i vetllar pel seu compliment; despatxar els informes que li demani el CGPJ; dirigir la inspecció dels jutjats i tribunals de la seva jurisdicció; determinar el repartiment d'assumptes entre les seccions del Tribunal d'acord amb les normes establertes per la Sala de Govern, etc.

5.3 Els presidents de les audiències i sales

Els presidents de les audiències provincials exerceixen funcions governatives com són presidir l'Audiència Provincial; presidir diàriament la reunió dels presidents de seccions i dels magistrats i cuidar de la composició de les seccions; adoptar les mesures necessàries per al seu funcionament; dirigir als jutjats del seu àmbit governatiu les prevencions que consideri necessàries per al millor funcionament d'aquests i donar-ne compte sense dilació al TSJ o, en el seu cas, al CGPJ; exercir els poders de govern sobre el personal, etc.

Els presidents de les sales de justícia tenen en els seus òrgans jurisdiccionals la direcció i inspecció de tots els serveis i assumptes, adopten les resolucions que la bona marxa de l'Administració de justícia aconsella i donen compte als presidents dels respectius tribunals i audiències de les anomalies o faltes que observin; exerceixen les funcions disciplinàries que els atribueix la llei sobre el personal adscrit al servei de la sala, etc.

5.4 Les juntes de jutges

Els titulars dels jutjats amb seu a una mateixa població, independentment de l'ordre jurisdiccional al qual pertanyen, es constituïran en Junta General per tractar assumptes d'interès comú. Hi ha també la possibilitat que es constitueixin en Junta de jutges només aquells que pertanyen a un ordre jurisdiccional (per ex., la Junta de jutges d'instrucció), la qual cosa, d'altra banda, és el més habitual a ciutats grans com Barcelona, on les juntes generals de jutges multijurisdiccionals són més aviat escasses, mentre que les juntes sectorials són molt habituals.

Les juntes de jutges són convocades personalment pel jutge degà o a sol·licitud de la quarta part dels membres de la Junta. Les presideix el jutge degà. És competència de les juntes de jutges efectuar l'elecció de jutge degà en aquells llocs on hi ha més de deu jutjats; tractar assumptes d'interès comú a tots els membres; elaborar i remetre a la Sala de Govern del TSJ per a la seva aprovació les normes de repartiment d'assumptes; proposar l'alliberació total o parcial d'un jutge de repartiment en els casos previstos legalment; tractar d'unificar criteris en qüestions jurídiques comunes o generals respecte de la

independència judicial; unificar pràctiques i criteris d'actuació en l'organització de l'oficina judicial, etc.

5.5 Els jutges degans

A tots el llocs on hi ha més d'un òrgan jurisdiccional, un dels titulars d'aquests ha de ser el jutge degà. Quan el nombre de jutjats és inferior a deu serà el qui tingui millor número a l'escalafó. Si són més de deu els jutjats, el degà serà el qui resulti triat entre tots els titulars en la forma que preveu a la LOPJ.

És funció del jutge degà vetllar per la bona utilització dels locals judicials i els mitjans materials; vetllar perquè el servei de guàrdia es presti continuadament; adoptar les mesures urgents necessàries amb assumptes no repartits quan, si no es fes, es podria vulnerar algun dret o produir-se un perjudici irreparable; escoltar les queixes que els facin els interessats amb causes i plets; coordinar l'activitat dels serveis judicials tot dirigint els serveis comuns; supervisar el repartiment dels assumptes entre els jutjats de la població; resoldre amb caràcter intern les qüestions que es plantegin i les irregularitats que es produeixin, etc.

Alguns degans poden ser alliberats de les seves tasques jurisdiccionals quan existeixin circumstàncies justificades que així ho facin aconsellable, cosa que normalment passa a les ciutats més grans (cas dels degans de Barcelona, Madrid, Bilbao, València, etc.). També hi ha la possibilitat que el jutge degà proposi a la junta sectorial corresponent, perquè després ho aprovi el CGPJ, el nomenament d'un jutge degà delegat en una jurisdicció determinada com a conseqüència de la dispersió dels edificis judicials o altres circumstàncies que ho facin aconsellable.

5.6 Els jutges

D'acord amb el que disposa l'article 165 de la LOPJ, els jutges tenen en els seus respectius òrgans jurisdiccionals la direcció i inspecció de tots els serveis i assumptes, han d'adoptar les resolucions que el bon funcionament de l'Administració de justícia aconselli, han de donar compte als presidents dels tribunals i les audiències corresponents de les anomalies o faltes que observin i han d'exercir les funcions disciplinàries que els atribueix la llei sobre el personal adscrit al servei del jutjat corresponent, i totes aquelles que els atribueixin les lleis processals sobre la resta de professionals que es relacionen amb el jutjat.

Per acabar, cal destacar que també està prevista la possibilitat que tots els jutges d'una mateixa província o fins i tot d'una mateixa comunitat autònoma es reunixin per tractar assumptes d'interès comú.